

— APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUË-ORI —

Abonamentul : 6 coroane (8 franci) — Redacția : str. Lemnelor 39. — Administrația: str. Lemnelor 44.

❖❖ IUBIRI. ❖❖

*Am cetit o noapte întreagă
Tot iubiri, și-am rîs de ele
Sămănau una cu alta
Și cu dragostile mele.*

*Fet frumos cu perul de-aur
S'a 'ndrăgit de-o cosinzană —
De luceafărul din ceriuri | hm.
O copilă pămînteană.*

*Florile din poieniță
Indrăgir' dalbele stele
Deși n'au primit săruturi
Făr' prin lacrimi, dela ele.*

*Luna vecinic călătoare
Și azi doru-și mai alungă,
Pe cărarea tainuită
La păstorul cel din luncă.*

*Noaptea îndrăgit-a ziua
Cu-a ei raze dulci de soare,
Și tot fuge s'o-ajungă
Peste-a codrilor rezoare. —*

*Mai pe sus ca un luceafăr,
Mai frumoasă ca o stea,
Și ca florile din luncă —
Era și iubirea mea...*

*Și me mir de ce cu toții
Ne 'ndrăgim așa ușor.
De luceferi și de stele
Și de visuri care mor?!*

V. B. Munteșcu.

Om fericit.

— Novelă —

În fiecare zi auzim tot de nefericiri și iar de nefericiri, cât ar crede omul că a perit fericirea din lume. Dar nu-i chiar așa. Sunt în lume și oameni fericiți, și încă dintre aceia, pe cari i-am crede că numai fericiți nu pot fi. Dar sunt fericiți, și nu numai fericiți pe o minută două, ci fericiți aveau pe toată viața. Un astfel de fericit cunosc și eu, drept că numai unul, dar tocmai fiind că așa rar dăm de câte un om fericit, cred că nu va fi de prisos să vi-l fac cunoscut.

Îl cheamă George. E om cam de 60 de ani. Carte nu știe. Unde s'a născut nu știe, părinții nu și i-a cunoscut. S'a trezit și el într'o bună dimineată la noi în sat, în Reteag. Apoi este o zicală: „Cine bea apă din valea Reteagului, nu mai merge din el.“ Și se vede că George o fi beut apă din valea Reteagului — de o fi avut după ce o bea — că de atunci e „din Reteag.“ Cât a fost de mare, când s'a trezit în Reteag, nici el nu știe. Atâta spune, că era în cămașă lungă — adevărat nu simțea încă lipsa altor haine, și că era desculț și cu capul gol. A venit într'o căruță — dar nu știe din cătrău — și căruța a poposit lângă vale, sub podul cel mare la Reteagului, și el s'a depărtat de căruță și mai mult n'a văzut aceea căruța, ori și de o a văzut — nu o a cunoscut. Destul că nimenea n'a întrebat după el și el n'a avut după cine întreba, pe cine caută. Așa a rămas în Reteag, pe drum, copil pierdut. Era vară. Copii din Reteag mergeau la vale de se scaldau. George numai decât se făcuse cunoscut cu câțva și-l duseră pe la ei și acasă și mamele lor îi întreba: al cui e copilul ăsta? Iar ei ce știau să răspundă? „Îl cheamă George, ne-am întâlnit la vale.“ Și-l întrebau femeile: a cui ești tu copile? — A mamei. — Dar unde-i măta? — A dus-o popa în groapă. — Dar tată nu ai? — Nu. De unde ești? — Nu știu. Cum ai venit aici? — Într'o căruță. — Unde-i căruța? — Nu știu. —

Atâta-i tot ce știa George spune. În scurtă vreme știa tot satul că în Reteag s'a zărăstît un copil pierdut și nu știe de unde este și al cui este, numai atâta știa spune, că-l cheamă George și că pe măsă o-a băgat popa în groapă. Auzi și primarul satului de copilul cel zărăstît și se bucură și-și gândi: „Dă Doamne se nu-l cerce nimenea, c'a crește el cum a crește și peste câțva ani avem cu cine ne scăpa de cătane. Că p'acele vremi se prindeau feciorii pentru oaste cu funea și se amăgiu cu verbu pruncul. Adevărat lucrul era așa, că tot satul avea să dea din timp în timp câte 2—3 feciori, ba care sat era mare trebuia să dea și câte 4 feciori, iar care sat era mai mic, scăpa și câte cu un

fecior. Când venia dela varmeghie (comitat) porunca pe la primarii satelor, care primar câți feciori trebuia să dea la oaste, atunci era cea mai mare învălmășală. Că pe cine să știe da? Feciori de gazde n'ar prinde, că, ori cum, și primarul cu ei are de trăit. Apoi cât îi ținea și primăria? Vorba cântecului:

Primăreasa noastră-i doamnă,
Până colo mai spre toamnă;
Primaru nostru-i jupân
Până-n postul lui Crăciun.

Atunci se schimbau *biraietele* (amploriații satelor: primar, jurați, pargari, și străji ș. a.) și dacă primarul ar fi cutezat să prindă cu funea pentru oaste vre un fecior de gazdă, atunci de bună seamă nu mai era primar în veci, și de avea feciori, la cea dintâiu prinde cu funea, pe feciorii lui iar fi dat satul, ca și-ar fi zis: și el a dat pe feciori de ai noștri. Deci se bucurau primarii când aveau în sat ceva feciori străini, copii nimănu, după care să nu-i mai pară nimăru rău când i-or prinde cu funea și i-or duce de i-or tunde.

Așa se bucură și primarul dela noi, auzind că s'a zărăstît un fecioraș a nimănu prin satul nostru, că peste câțva ani s'a plăti satul cu el de împăratul.

Deci chemă jurații și bătrânii satului și ținu sfat, ce-i de făcut cu copilul cel rătăcit? Și din sfatul lor eși așa, că să nu-l alunge nimenea de pe la ușile lor, unde va ajunge flămând — să-i dea de mâncare, unde l-a apuca noaptea — să-l culce după cel cuptor, să-i mai dea și ceva hăinițe, ce rămân de la copiii lor, până va fi de ceva slujbă, atunci l-a lua cineva slugă și colo când va fi *cotângan* s'or plăti de împăratul cu el.

Așa eși din sfatul bătrânilor, dar altcum era scris în cartea sorții să se întimple.

Că peste câțva ani George era destul de mare de purtat traista cu merindea de a umăr și băta-n mână. Atunci îl luă primarul slugă și-l purtă la miei, apoi la viței, iar când era mărișor, de prindea a zice-n fluer și a mâna boii la plug — veni resmelița și după ea veni slobozenia, cu care de odată încetă și prinsul feciorilor cu funea. După numărul încă nu cercă nimenea de George, că el nu avea numărul. Așa el scăpă de miliție și slujă pe la cele gazde până erau toți însurați feciorii, cu care se apucase el holteieș. Atunci se gândi și el la însurat. Se spunea a fi dela noi, că aci se apucase, de aci se credea a fi, aci îl cunoșteau toți și aci cunoștea pe toți, aci se simțea acasă. Dar aci ea și ori unde în lume, George nu avea nimic — ce să zică că-i al lui, decât hainele de

pe el și ceva bănișori, ce putuse cruța din slujit, puțini, vezi bine, că atunci nu era simbria slugilor așa mare ca azi. Că atunci numai gazdele cele mai mari și domnii țineau argați, ceilalți oameni munceau singuri și mulțumeau lui D-zeu, că i-a scăpat de focuita de iobăgie.

Destul că George, vedând că toți cei de odată cu el sunt însurați, își puse carul în pietri să facă și el, ce vedea că fac alți oameni, să se așeze pe fărînă, să se însoare.

Înainte de revoluție era mai ușor însuratul și pentru feciori săraci, numai de erau muncitori buni, că domnii de pământ aveau destule case părăsite și aveau lipsă de brațe vînjoase la lucru. Astfel de case cu

Perde vara.

câteva bucățele de loc, le da la astfel de feciori pe zile de lucru. Și fetele încă puțin se uitau atunci că din ce oameni e feciorul, care le cere, de oarece: ori după cine s'ar fi măritat, slujbă la domni trebuia să facă. Nici nu se pomenea înainte de revoluție să capete fetele ceva zestre mare, ca azi, bună-oară partea din moșie; mult de căpăta fata 2—3 perini, o ladă românească, făcută din lodbe de fag, un țol și hainele ei din fetie. Ba se întâmpla și așa, că unele nu duceau la bărbați altă zestre, de cât cum zice cânteca:

Nici țol și nici ladă
Numai inimă stricată.
Nici ladă, nici țol,
Numa inimă cu dor.

Dar la câțiva ani după revoluție trebile se schimbă. Fetele la măritat, căpătau zestre din toată averea părintească, din vite, din bucate, din hăineturi, din case, ba chiar și din pământ. Iar azi capătă zestre parte dreaptă din toată averea părintească „că doară și fata-i zidirea lui D-zeu ca și feciorul.” ba unele, când se mărită, stau să scoată și dinții din gura părinților, să-i ducă la bărbat ca să se poată lauda că uite, ce zestre mare au adus.

Dar apoi îndată după revoluție și fetele prinseră a și deschide mai bine ochii cu cine-și leagă capul. Fetele de sortași se măritau numai după feciori de sortași, că ele și ziceau așa: sunt din oameni, tata-i sortaș, imi dă zestre din tot ce-i la casă, dar și mirele trebuie să fie din oameni și să-i dea părinții parte barem atâta, cât am eu dela părinții mei. Va să zică: de odată cu libertatea veni și moda de a se face căsătoriile din interes material mai mult de cât din iubire. Azi nu-i rar cazul când fetele avute — fie alt-cum chiar toate — cântă în șezători să se nădăia, că feciorii:

„Măi bădiță, dumneata
Nu gândi că mi-i lua
Că măicuța nu m'a da;
Că io, bade, 's învățată
Se mân juncanii la apă;
Dar la tine ce-oiu mâna,
Măța și pe mumă-ta?!

Așa o păți și George, când voi să se însoare; la joc fetele jucau toate bucuroase cu el, că știa juca și iui ca puțini feciori și știa zice-n flueră și în frunză, și știa hori cât l'ar fi ascultat fetele și flămânde. Dar să se mărite după el doară nici una n'ar fi voit, că, ce să zică omul: nici avea unde o duce, nici cu ce o ținea. Iar fetele ziceau cum zic și azi: Oare cu ce m'a ținea? El vedea cum stau lucrurile, deci nici nu se îmbia la nimenea de ginere, numai spunea la joc că îndată ce trece crăciunul, el se însoară. Cum ajungea la joc, prindea a iui:

Să ve joc, sărate fete,
Să nu stați lângă părete;
Să ve joc până-s fecior
Să nu duceți de joc dor,
Că dacă m'oiu însura
Mult îți sta și-ți suspina.

Iar fetele: răspundeau în glumă.

„Suspina-va Marti-sara!”

Dar el nu se da, ei le răspundea cum știa:

Ba voi îți suspina, că să știți că îndată ce trece crăciunul mă însor iar voi nu vi-ți mărita toate odată, și cele remase-ți pomeni voi pe bietul George.

— Te-a pomeni hantătar. — D'apoi și așa va fi bine, amu hai să jucăm una românească, că știi tu zicala:

„După jocu românesc
Stăngu-me și mă topesc!”

(Va urma.)

Ion Popu Reteganul.

Din veacul nou...

*Din veacul nou un an se duse...
Inmormîntându-l stau pe gând:
De rostul morții, al vieții,
Amarului și al dulceții,
Ca Hamlet, singur întrebând...*

*Și nu știe să-mi dea răspunsul
Plăcerea scurtă, — dorul stins...
Nici chiar nădejdea zimbitoare
Cu farmecele trecătoare,
Ce'n brațul lor mereu m'au strins...*

*Ca vînt ce trece-n altă lume
Adie timpul peste noi...
Și foc aprinde, doruri stinge,
Pe toți în cale ne atinge
Lăsând noroc, — lăsând nevoi...*

*Se veștezesc și flori și frunze...
Și poama cade la pămînt...
Bătrână azi-măni o să fie
Copila tineră, sglobie!
Sbârcită... sarbădă la gând!*

*O! nu-nțelegem rostul morții,
Dar — toate, vezi, se nimicesc!
Și ce folos de dragul lumii
Atunci când ne vom face mumii?
Când flori în suflet nu mai cresc?*

*Copilă, vino iar în brațe!
Ca să uităm un an pierdut,
Să reparăm ce-am dat uitării:
Gustând dulceața sărutării,
Iubindu-ne ca și-n trecut!*

*Ah! Să trăim în drag și dulce
Acum până când nu-i târziu!
Și să te strîng pîn'-am putere,
Până când buza ta-i de miere,
Când are farmec dorul viu!*

*Căci timpul trece... Vine iarna...
C să înghiețe dorul sfînt!
Și, Doamne, nimeni nu mai știe:
Găsim, sau ba, vre-o bucurie
In somnul vecinic din mormînt?*

Alexandu Aciu.

Patruzeci de mii de franci.

— Istorisire de E. Legouvé —

Ieri am fost martor al unei întîmplări, care m'a emoționat foarte mult. Se poate, că alții o vor considera mai mult de întîmplare nostimă, decât emoționătoare. Se poate, că cineva va și condamna faptul, ca ceva din cale-afară. De ajuns, că pe mine m'a emoționat. De aceea nici nu-mi spun părerea asupra acestei întîmplări, ci o istorisesc.

De două săptămâni petrec în împrejurimea Parisului la un bun prieten, care are o casă drăguță, și cu confort aranjată. Sub scutul și îngrijirea ospitalieră a stăpânului casei s'a format o mică colonie, constatatoare din numeroși membri. De obicei la masă stăm câte 15, câte 18, industriași de frunte, funcționari, avocați și artiști.

Dintre toți, mai mult mi-a plăcut o mică familie. Această familie constă din 3 membri: bărbatul, soția și un băiețel de 13—14 ani. Bărbatul e avocat, de

bun renume. Dar în afară de asta are înaintea mea și nu alt merit; deși căsătorit de 15 ani își iubește soția cu aceeași gingășie și intimitate, cu care iubesc de obicei căsătoritii de două săptămâni.

Soția lui e și vrednică de această iubire. Ne amintind frumseța ei, dar în expresiunea feței, în umblet, în maniere, în vorbă are o simplitate naturală, care e într'un propriu contrast cu farmecul zilnic ce-l vedem la femeile noastre tinere. Nimenea nu se îmbracă mai cu gust, decât ea; dar gustul ei fin, elegant nici când nu ajunge marginile cochetăriei. Nimenea nu-ți istorisește ceva mai cu spirit și interes; dar expresii vulgare sau anecdote cu dublu înțeles nu auzi la dînsa. Privirea, ținuta ei e totdeauna calmă, liniștită; dar în ochii ei mari, euminți se reoglindează, câtă putere are în mărinimia sufletului, care în cas de lipsă își dovedește superioritatea. E imposibil să nu știe, că e

frumoasă; dar nu o tradează nici când și ținuta asta par' că încă potențiază stima față de dînsa. De fapt această damă intrunește în sine privilegiul maturității: deșteaptă stimă față de persoana ei, exercează superioritate asupra altora.

Membrii bărbați ai micii colonii, după dejun de obicei făceau excursiune la Paris, ca să audă vesti despre evenimentele critice ce s'au petrecut,¹ iar la masă să le poată discuta. Advocatul nostru ieri la șese oare, timpul obicinuit al mesei noastre încă nu sosise. Am așteptat până la 6¹/₂, până la 7, dar n'a sosit. Atunci ne-am pus la masă, mai ales la stăruința nevestei lui,

Un evreu.

care pe lângă toată predominarea nu-și putea ascunde iritația și presimțul de reu. În sfârșit la opt, când eram în grădina la cafea a sosit și bărbatul; cu fața când palidă, când victorioasă, dar se vedea, că e din cale afară obosit.

— Ce s'a întâmplat cu tine? Ce-ți lipsește? îl întrebă soția înspăimântată, cu vocea plină din gingașie și îngrijire.

— Fii liniștită dragă! Fiți liniștiți cu toții, răspunse avocatul, pentru că eu toții ne-am sculat și ne-am grupat în jurul lui. Băiețelul i-a luat mâna și i-a sărutat-o.

¹ Această istorie e scrisă în Iulie 1870 în timpul când erupsese războiul franco german.

— Fiți liniștiți! Nu-i nimic rău, ba din contră.

-- Cum? Din contră?

— Iacă ce mi s'a întâmplat. La oara unul după amiază treceam pe lângă club; un bun prieten și client era la fereastră. Urc scările, ca să aud vesti dela dînsul. În club toți înnotau în valuri de bucurie, căci sosiseră vesti admirabil de bune. Asta m'a electrisat și pe mine. Mai târziu am început și eu a juca cărți și m'au amăgit și pe mine să mă pun la masă. Am șezut și minunea minunilor, câștigam într'una. Mi-ar fi plăcut să mă scol și să plec, dar nu se putea, căci câștigasem. Norocul m'a favorizat așa de nebunește, că după un joc de cinci oare era o groaznică sumă de bani înaintea mea: patruzeci de mii de franci!

— Ce noroc! răsună din toate părțile. Ei, asta-ți noroc! — Patruzeci de mii ai câștigat tată?!

Fiecare a spus câte ceva, numai soția lui nu. M'am întors către dînsa, și am văzut două lacrimi mari căzându-i din ochi. Fără de veste prinse mâna bărbatului și îi zise:

— Vino și stai la masă -- ești grozav de jobosil!

Au plecat amândoi.

Mărturisesc, că lacrimile ce am văzut în ochii ei, nu mi-au plăcut. Că s'a bucurat tinera damă de acest mare noroc, înțeleg, dar ca să plângă, să verse lacrimi de bucurie la vederea banilor, a banilor câștigați în cărți, nu sunt în stare să înțeleg! N'aș fi crezut, că din acești ochi cad și *astfel* de lacrimi!

Am părăsit societatea și cufundat în gânduri, am plecat în cealaltă parte a grădinei, lângă izvorășul, ce serpuiește prin tufișul des. Eram de câteva minute aici, când mi-atinseră urechia la început șgomot de pași, după aceea singuratic tonuri. Printre ramuri și frunze am recunoscut pe avocat cu soția, ei încă veniseră în partea asta și s'au așezat de cealaltă parte de tufiș pe o bancă. Conversația lor la început era vie și iritată.

-- Ah! — zise bărbatul. Calmează-te puțin — e absurditate, ce spui.

— Se poate, dar când mă stăpânește!

— Să rezonăm puțin!

-- Aici nu hotărăște rezonul, ci simțimentul — și eu o simțese...

— Fiece om lucrează, ca mine!

— Se poate, dar tu nu ești acel „fiece om!“ Nu pot să-ți spun altceva decât că afacerea aceasta îmi cauzează foarte mare durere!

Am auzit precis de tot că lacrimile îi înăbușiră vocea.

— Poți să știi — începu iarăși ea emotionată, — că nu trăiesc în al șeptelea cer și că nu-mi bat joc de bani. Dacă răsplata muncii tale, care ai meritat-o cu truda, cu talentul tău, mi-o aduci acasă și mi-o pui

înainte, o string cu bucurie la pept, sunt superbă de ea! Pentru ce mi-e rușine acum de acești bani? Pentru ce?... Vrei, să ți-o spun sincer? Pentru că mă muștră gândul, că nu e câștig cinstit!

Bărbatul sări iritat la auzul acestor cuvinte.

— Știu, că ce am spus e prea mult, dar o susțin. Nu mă pot scăpa de gândul, că ce ai câștigat tu, altul a pierdut; că ce te face pe tine bogat și se te bucuri, pe altul îl face să despereze! Și copilul tău... gândește-te la copilul tău... copilul nostru. Pân' acum i-ai fost exemplu viu în onestitate, altruism, acum a văzut, cum te bucuri de banii câștigați în cărți, a văzut cum s'au adunat în jurul tău oamenii cu felicitările lor! Nu crezi, că această scenă a săpat urme adânci în inima lui, încât a plantat cel mai scârbos pecat, pasiunea preamărită a jocului de cărți? Și cine a făcut această? Tu însuși!... Oh, mi-e scârbă de afurisitele alea de patruzeci de mii de franci!

Sfârșind aceste cuvinte s'a ridicat și a plecat. Bărbatu-său a însoțit-o. Acest dialog m'a adus în confuzie. În starea asta m'am rentors în casă. L-am găsit pe amândoi acolo. Bărbatul era îngândurat, tăcut. Soția lui sta aplecată peste lucrul de mână, ca să nu i se observe paliditatea feței. Au sosit ziarele de seara. Aduceau vesti despre război, despre svircoliri, subscripții, donațiuni, înființarea de ambulanțe voluntare, cu un cuvânt despre toate pregătirile unei expediții desperate.

— Sperez, domnule avocat, că ne plătești o masă

admirabilă în cafè Anglais din cei 40.000 de franci — zise un tânăr din societate.

— Nevestei duminică îi faci o toaletă admirabilă! — adăuse o damă tinere.

— Tată — se ruga băiețelul — să facem un voiaj în Elveția.

Advocatul n'a răspuns nimic. După o pauză, zise resolut:

— Nici una, nici alta. Pentru altceva am destinat banii.

— Pentru ce?

— Pentru cheltuielile înființării ambulanțe pe seama oștirilor

Soția lui s'a ridicat adânc mișcată și l-a îmbrățișat.

Toți au rămas surprinși și uimiți. Băiețelul rămase cu ochii ațintiți și nu înțelegea ce a auzit.

— Nu înțelegi și tu miri, — scumpul meu. Ascultă și me înțelege. Pân' acum nici odată n'am întrebuințat pentru mine și pentru familie alți bani, decât cari i-am câștigat și meritat cu munca mea. A câștiga în cărți nu e merit pentru cel ce câștigă, pentru cel ce pierde emare necaz și supărare. Bani deăștia mie nu-mi trebuie.

— Maș rămași, că femeia-sa l-a înduplecat la prostia asta! șopti o damă mai în vîrstă în urechea vecinei sale.

Aceasta e istorisirea mea. Nu știu, ce părere are altul despre dama asta; dar eu aș fi fericit să am mamă, fată, soție sau soră asemenea ei!

Trad. de **Miți Victoria Onișor.**

Adevăratul noroc.

Când eram normalist, cum ne ziceau atunici când eram în școala elementară, eră fericită, priveam -- mi aduc bine aminte -- cu un respect, cu o teamă oarecare la „gimnaziști,” iar cei din gimnaziul superior, erau „domni” adevărați. -- -- Dar ajuns în gimnaziu, priveam cu mândrie la cei din dărătul meu, mă uitam cu satisfacție la pomposul edificiu gimnazial, ale cărui trepte le căleam și eu zi de zi; dar credeam că mai mare fericire decât a fi „matur” nu există. -- --

Trecui maturitatea cu succes -- -- am în busunar cenzura de profesor -- -- dar norocul adevărat -- -- repet: norocul *adevărat* -- după contemplațiile proprii de până acum, nu se află în diplome, nu în posturi salarizate bine -- -- ci-o spun din experiență -- în viața familiară fericită, pacinică.

Ce folos avem de rezultatele obținute pe ori care teren al activității noastre -- -- ce folos am de diferitele calificății, cari -- spre îndestularea ambiției individuale -- mă năsuesc a-le obține, -- -- ce folos

am în fine de toate bunurile lumii -- -- dacă în casa mea, dacă în sinul familiei mele domnește disarmonie -- -- e stăpână discordia continuă și nu spiritul blând al păcii și buneii înțelegeri? -- --

Și oare cine e urzitorul acestui „adevărat noroc” în sinul unei familii? -- --

— Cine altul, decât „femeia!” -- --

Ea are destinul, ea mult, puțin, -- după cum ne permite împrejurările să se nisuiască a introduce în cercul familiei spiritul cruțării. Ea trebuie să ne arete, cum se poate cu puțină sirguință, nițel gust estetic chiar și cea mai sarăcută odaie aranjată astfel, încât să te atragă. să-ți fie o plăcere a petrece în ea. Ea -- -- și numai ea -- -- poate arăta soțului, copiilor ei, că viața familiară e o fericire, -- -- ba pot zice și unica fericire, pe acest pământ. -- -- Ea trebuie ca prin manierele ei îngerești, prin gustul său estetic, să facă din cea mai modestă locuință, un paradis atrăgător pentru bărbatul și copiii ei, -- -- așa aceștia cu

toții — — — fără impuls estern să vină la convingerea că: „nicăiri nu-i așa bine, ca la noi acasă!” — — —

A avut drept poetul când a zis:

„Tu ești steaua vieții mele“

A avut drept, căci femeia e în adevăr steaua care ne poate conduce la „adevăratul noroc” sau la eterna nefericire. — — —

Și ce fericire mai mare e pentru părinți, decât când ved, că fetițele lor — acum mărișoare — sunt pline de modestie, bune, ascultătoare! — — — Ce plăcere mai mare o ca atunci, când vezi că două surori se iubesc ca doi porumbei! — — — Și ce noroc mai mare e decât a avea conștiința, că aceasta este opera ta! — — —

Da, femeia bună, femeia cu minte; acesta-i adevăratul noroc! — —

Nițu.

La Crăciun.

(Datine)

Orologiul, singurul meu tovarăș din odaia mea liniștită, bate deja zece. Pe un moment las la o parte chemia cu formulele ei seci și dau curs liber gândurilor. Mă cuget la sfintele sărbători, ce se apropie și pentru cari se fac mari pregătiri în capitală. Fără veste gândul îmi zboară la țară, la satul, în care m'am născut și am petrecut anii plăcuți din copilărie. Cu câtă bucurie așteptam și mai târziu, pe când eram prin liceu, să vină Crăciunul, să merg acasă să spun părinților, ce am învățat și să ved turca. Cât de iute îmi treceau ferile sub impresia datinelor legate de sărbătorile Nașterii Domnului!

Comuna mea natală așezată nu departe de „Poiana Tomii” nu prea ține paș cu progresul, dar ține tare la datinele strămoșești. La Crăciun, la Paști, Sân-Georgiu, Rusalii asli deosebite datine și superstițiuni. Mai însemnate și mai numeroase sunt datinele și superstițiunile legate de Crăciun și Anul nou.

Încă la începutul postului, feciorii se sfătuiesc cum să și petreacă Crăciunul, la cine să fie berea, cum o să facă turca, în care sat să meargă „lăturenii” etc.

După ce și-au propus o casă corespunzătoare, unde să fie berea, se duc și roagă pe stăpânul casei să le fie gazdă. Dacă aceasta s'a învoit, la signalul buciului se adună aici mai în toată seara. Aici își petrec serile lungi de iarnă pregătind turca și deprinzându-se cu învățarea colindelor.

Lepedeul, cel mai frumos, de deosebite colori, dintre cari nu-i iertat să lipsească treicolorul, îl împrumută pentru ca să facă turcă. Un cioc de lemn pregătit potrivit, la a cărui parte mai bine zis falcă inferioară e legată pe din lăuntru o ață, de care dacă tragi, cele două falci vin în contact și se produce un sunet.

În partea din dărăt a ciocului e înțepenită o botă, ce servește pentru întregirea tactului, în timpul, cât se joacă turca și carea înlocuește așa zicând grumazii și picioarele dinainte. Pe partea de-asupra a ciocului e înțepenit un cap fantastic cu urechi de iepure; iar din dărătul capului e cusut lepedeul, pe care sunt a se coase deosebite mărgelile, cânăci și figuri tăiate din iască albă numite prăsnele.

Turca abia în ajunul Crăciunului e gata, căci trebuie să se îngrijească și de lăturenii.

Se hotărăsc adevă cari să meargă într'un sat vecin și să roage feciorii de acolo să vie lăturenii. Și dacă acestia s'au învoit, ca trei zile să le petreacă toți împreună la noi în sat, iar trei în satul respectiv, își dau în schimb ca garanție obiecte, ce formează juvaerul lor ca: zalc, crucițe, prăsnele etc. hotărind în care sat au să și petreacă cele trei zile dintâiu.

Acum așteaptă numai sfintele sărbători.

În ajunul Crăciunului copiii se adună la școală, de unde apoi pleacă prin sat la „colacei.” La fiecare casă capătă cozonaci din făină albă, sau mere și turte.

În ajun focul nu se stinge nici la o casă, pentru ce ei nu și pot da sama, dar se vede a fi o datină de a Romanilor cu „focul sacru,” ce-l păziau Vestalitele.

După ce a însărat, bărbații isprăvindu-și treburile economiei, vin în casă. La foc terbe oala cu găluștele, iar în casă se povestește de turcă, de colinzi s. a.

În fine buciul cheamă pe feciori la turcă. După ce fiecare își dă părerea, dacă e destul de împodobită turca, se alege 2 vătavi, 2 colceri (cluceri) și 2 căprari. Aceasta alegere ține de multe ori oare întregi, căci mai fiecare aspiră la vr'unul din rangurile de mai sus.

Fiind în modul acesta constituiți iau turca și merg la primar. Musicanții — doi faraoni le zic până acolo „de-a chiuia.” iar ei în decursul drumului nu fac alta decât chiuie.

Ajunși la primar, îl roagă să le conceadă a umbla cu turca la colindat, promițându-i, că se vor purta cinstit. Îi spun, cari sunt aleși de vătavi, colceri și căprari, cari totodată împreună cu gazda lor sunt răspunzători pentru ori ce neorânduială, ce s'ar întâmpla în spre ziua Nașterii, adună și depun o neînsemnată sumă „în lada bisericei.” colindă la primar mai întâiu apoi pleacă din casă neasă.

În fiecare casă li se deschide ușa cu bucurie, căci în tot locul cu drag așteaptă turca.

Spun bătrânii, că turca ar fi represântând un animal antidiluvian, ce n'a vrut să intre în corabia lui Noe. Acel animal să fi zis, că poate suporta înotând patruzeci de zile, neînțelegând, că trebuie să suporteze tot pe

atâtea nopți și așa a perit. În aducerea aminte a celui dobitoc tac la Crăciun turcă.

În fie care casă turca intră mai întâiu. După ea urmează faraonii, cari trag din volină și pe urmă feciorii. Turca joacă iar feciori intrând pe ușă încep a colinda :

„Sculați sculați mari boieri,
Florile dalbe
„Că ve vin juni bunii
„Junii buni colindători ;
„Dar cu dinșii cine vine,
„Vine Domnul Dumnezeu
„Mititel și înfășețel
„În mâna dreaptă cruce-aduce
„În cea stângă mer de aur.
„Crucea o dau junilor,
„Meru-l dau bătrânilor.
„C'asa bine-o dăruim
„Cu ziua de-ajunului
„Cu seara Crăciunului.
„Și cu-o mândră de colindă
„Dela noi de la v'o doi
„Mai vêrtos dela Christos,
„Ce-o nchinăm de sănătate,
„Că-i mai bună decât toate.“

Unul dintre feciori agrăește pe stăpânul casei cu aceleași vorbe în fiecare casă. „Să te faci cu voie bună — jupâne gazdă — pe o mândră de colindă dela fecioriașii noștri, și dacă fecioriașii noștri au greșit, fă bine și iartă, că te va ierta reul peste an. Dar întrebarea n'are greșală, fete, feciorii aveți de colindat? La acestea stăpânul casei le mulțumește și spune dacă sunt copii, pentru cari flăcăii acum acomodează colinde deosebite, în a căror text amintesc și numele copilului! Răsplata acestora: mere, nuci și alune mai cu samă, dacă în casă se află o fată de măritat. Găzdoaia casei le pune de cină, iar soțul ei începe a le închina cu plosca cu vinars — firește și asta din datină.

Lăutarii tac și turca înceată de-a mai juca. Iar cel, care joacă iese pentru ca să incurajeze copiii, cari până acum au stat ascunși de frica turcii.

Pe urmă li se dau doi colaci, pe cari îi iau în primire căprarii și poftind noapte bună se duc chiuind până la altă casă.

După ce a trecut turca vin vecine și colindă la fereastră, pe cari le cheamă în casă și le tractează — din datină cu vinars. Mai pe urmă vin țigani, cari își termină colinda tot cam în modul următor :

„Cine ne-a da cămăcior
„Crească-i porcu mărișor
„Să nu'ncapă'n coteșor.

Ori

„Cine ne-a da brânzișoară
„Crească-i tarma mărișoară.“

Se face ziuă, iar cu turca încă n'au fost la colindat la toată casa. După ameazi continuă, dar turca și-a cam lăsat prășnelele, pe unde au fost copiii mici, cari au plâns, dacă n'au voit să le deie lor.

A doua zi de Crăciun, după ce au eșit dela bise-rică se duc flăcăii să primească lăturenii. Le închină cu plosca cu vinars urându-le bun sosit și petrecere bună, apoi îi conduc la gazda berii, Vatazii, colcerii și căprarii

străini aduc ca donuri la ai noștri colaci, pe cari sunt așezate turte, nuci, mere și câte 10 taleri.

După prânz ies afară, unde feciorii și fetele se înșiră în joc, copii se joacă de-a prinsă, iar babele, cari nu pot lipsi nici în frigul cel mai mare, privind pe jucăuși, încep cu povestile.

Sara se apropie. Flăcăii petrec fetele acasă, apoi se duc la cei doi vătavi. Aici cineză, iar după cină joacă toată noaptea cu fete și neveste din vecini.

A doua noapte o petrec la „gazdă,“ iar a treia zi luându-și rămas bun dela toți, cu cari au făcut cunoștință se duc invitând pe ai noștri la ei.

Acum e rândul la ai noștri să meargă lăturenii și la vătavii, colcerii și căprarii noștri să ducă daruri, celor cari le-au dat lor. În sat domnește liniște Sărbătorile au trecut.

La anul nou.

După ce s'au dus lăturenii, în sat nu se mai vorbește decât despre ei, cum și-au petrecut, cu care fată a jucat cineva mai mult și dela care a luat „vr'un inel, vr'o verigută sau vr'un mer din sin.“ A trecut Crăciunul, dar vine anul nou. Acum o să și caute fetele norocul și să afle dacă le e ursită să se mărite în sat sau nu li-e împărțit să fie departe de mama lor.

În ajunul anului nou mai multe fete și feciori se adună la o casă, de regulă, unde e câte o „babă meșteră.“ Aici își petrec în ris și în glume. Un fecior sau o fată ia în mână doi peri de porc, face loc cu cleștele pe vatra ferbinte a focului și-i aruncă departe unul de altul, după ce mai întâiu a zis : „Dacă se vor lua N. . . cu N. N. sa se stringă acești doi peri la olaltă, iar de nu să fugă unul de altul ca diacul de tămăie.“ Dacă perii s'au strins la olaltă toți striga, că o să fie nuntă, iar de cumva cei doi peri sar unul într'o parte, altul în alta, zic că respectivi nu-s născuți unul pentru altul.

După ce i-au înșirat pe toți pe rând trec la alte superstiții.

Acum ia — de regulă, baba mai multe farfurii, le așează pe masă și pune sub fie care câte unul din obiectele : o bucată de pâne, sare, cărbune, o sticlută mărgele un peptine etc. Un fecior se duce afară, pentru ca să nu vadă unde sunt așezate deosebitele obiecte. După ce i s'a dat voie să intre în lăuntru, ridică o farfurie. Dacă sub farfurie se află pâne, bătrâna sibi-lină îi esplică, că soția lui o să fie econoană bună și o să aibă pâne cu prisosință . . . Dacă o fată intrând ridică o farfurie, sub care se afla mărgelele, bătrâna se supără, oftează, compatimește pe tinera copilă și cu anevoie spune, că va trăi rău bărbatul și va tot plânge.

Așa esplică ea la toți pe rând, până ce nu mai are cine să ridice farfuria.

Flăcăii se duc pe ulițe, pe unde leagă drumul sau scot câte o sanie din ocol în drum, iar fetele mai rămân cu bătrâna găcitoare.

Le trimite baba pe fete să numere pari din gard începând, de unde le place, iar la al 9 lea au să pue semn legându-l cu ață roșie pentru ca să-l cunoscă în ziua următoare. Le spune, că dacă parul e drept o să capete un soț frumos și din contra, dacă parul e strimb.

Ei bine! Din toae aceste profetii fetele știu, că o să se mărite după cutare sau cutare, dacă cu bărbatul vor trăi bine sau nu, dacă el va fi frumos sau

urit, dar nu știu, când o să se mărite? Baba le satisface curiozității.

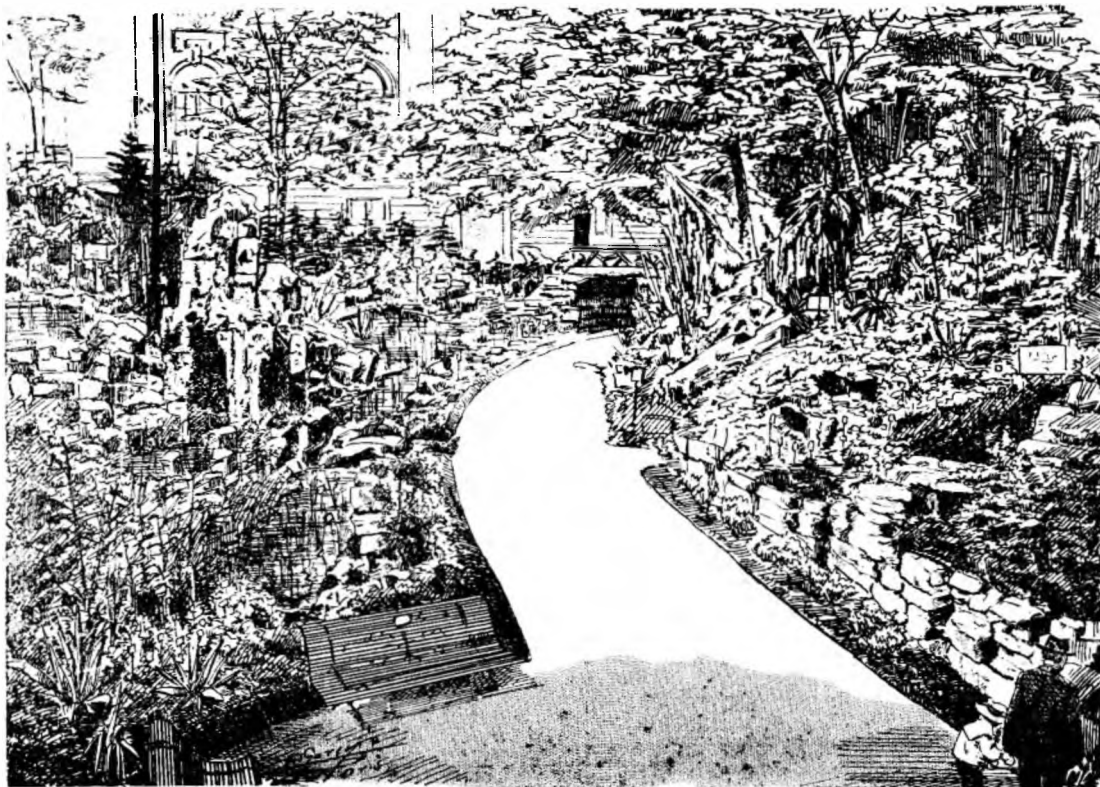
Le trimite acum acasă, fiind târziu — zicându-le să bată cu piciorul în ușa cotețului și să zică inecetșor: „hop în ăst an.“ Dacă porcul va grohâi e semn bun. Ea se va mărita în cășlegile acestea. Dacă însă porcul tace, trebuie să bată cu piciorul din nou și să întrebe: „dar de-amu într'un an?“ și decumva și acum tace e semn, că încă nu i-a venit ursitul

Ici colea se aude câte un grup de colindători, iar câte un câne trezit fiind din culcușul său latră răgușit.

Dimineața elopotele cheamă pe credincioși la rugăciune, iar preotul din altar, după în deplinirea serviciului divin, le poștește: „An nou fericit!“

Budapesta, 14 Decembrie 1901.

Andrei.

Plante aquatice.

„Ciripituri.“¹

Câteva reflexii inofensive..

Sub titlul potrivit de sus, publică domnul Valer Moldovan în numărul 1 al „Revistei Ilustrate“ un mic articolaș, în care analizează activitatea poetică a scriitorilor noștri din Ungaria și ajunge la concluzia, că „poesiile ce zi de zi apar în foile noastre nu sunt decât niște ciripituri nevinovate, cari te încântă (... Him!!) pe un minut cu melodia lor, dar nu lasă în sufletul nostru nici o urmă.“

Causa? Domnul Moldovan o vede în lipsa unui studiu serios din partea scriitorilor noștri.

„Lipsa unei culturi universale, neorientarea în

¹ Drept ehou la articolul „Ciripituri“ publicat în Nr. 1 al „Rev. Il.“ organul „Activitatea“ din Orăștie publică în Nr. 4 din a. c. aceste reflexii din pana pseudonimului „Mefisto.“ De vreme ce discuția a pornit din revista noastră, ne fimem de datorință a reproduce acest articol. — Red.

privința ideilor mari umanitare, a curentelor filosofice și literare: iată cauza pentru care mulți, aproape toți scriitorii noștri tineri nu o duc mai departe decât la câte-va versuri de dragoste, bine scrise ca tormă (...minoritatea disparenta), dar cari în esență nu-s altceva decât variarea până la infinit a aceleiași idei, a aceleiași povești vechi, vechi de când e lumea: a dragostei fericite sau înșelate către un *Ea*.”

Sunt cel din urmă, care s'ar indoi în exactitatea celor spuse de domnul Moldovan și cel din urmă, care ar susține, că versurile de cari e vorba sunt mai mult decât niște „ciripituri nevinovate?“ dar eu merg cu un pas mai departe.

Da, lipsa unui studiu serios e cauza, că scriitorii noștri — să folosească și eu acest termen, deși e greșală de-a numi toți începătorii de „scriitori“ — nu produc

nimic de valoare. Cu constatarea asta tristă însă nu me îndestulesc, ci vreau să știu ce e cauza, că tinerii noștri scriitorii nu simțesc înbold spre un studiu serios, ci se mulțumesc cu o știință superficială ușor câștigată?

Am urmărit și eu întru cât mi-a fost cu putință în toată viața pubege, progresarea — regresării noastre literare și m'am folosit de ori ce prilej ce mi-se îmbia, să expun cu cuvântul viu și cuvântul scris părerea mea individuală asupra acestei regresări triste, părerea că vina o poartă: *foile noastre în cari apar acele versuri.*

Cei mai mulți dintre scriitorii noștri — întrebuințez cuvântul tot cu rezerva amintită — n'au avut și nu au alt dor decât să-și vadă numele tipărit, decât ca „Ea“ să-i poată ceti versurile... să te miri dar' că s'ermanii nu se indeletnicesc cu studiarea gramaticii, limbei și literaturii române, când foile noastre și fără aceste cunoștințe le deschid coloanele?!

E și lucru atât de firesc! De ce se și auzi studiând scrierile autorilor celebri, de ce să petreci ciasuri lungi, singur în camera ta cu capul plecat spre vr'o carte, de ce să-ți frământezi zile întregi mintea cum se exprimi idea, ce te urmărește, într'o formă cât mai frumoasă și corectă. când și fără de toate aceste ajungi ca prin vis la renume?

N'avem critică literară! Ne lipsesc oamenii, cari să critice lucrările noastre asupra valorii lor absolute, obiective, cari să arete ce e bun și ce e rău, pentru ce e bine și pentru ce e rău!

Critica înseamnă înaintare, căci înaintarea înseamnă îndreptarea greșelilor și cum să îndreptăm noi greșelile ce nu le cunoaștem și alții nu ni-le descoper? Intreaga noastră critică nu-i decât o banală apretiere de șablon, nimic mai adânc, mai hotărât, totul superficial, evaziv!... Nu auzim și nu vedem decât de succese și începuturi „îmbucurătoare“, „promițetoare“... „de bun augur...“ și câte epitete vagi mai sunt în lume!

Nu-i vorbă, încât-va trebuie să fii și indulgent, să nu aștepti dela un începător ceea-ce de multe ori nu produce un scriitor cu trecut frumos, și apoi „trebuie să încurajăm talentele.“

Frumoasă încurajare! Frumoasă logică! Prin încurajarea asta d'o streină logică foile noastre nu fac serviciu nici „talentelor tinere“ și nici publicului cetitor, căci „talentele aceste tinere“ ved în publicarea încercărilor lor slabe o încurajare de-a serie lucruri — și mai slabe!

Lipsa unei critice literare e cauza regresării noastre literare! N'avem bărbați cari, să critice!

Încurajarea-publicare a încercării dintâi se prefăce — ca prin farmec! — într'un passe-par-tout d'o putere absolută! „Tinerile talente“ se provoacă la publicarea anterioară, redactorii d'asemenea se bazează pe ea, cetesc lucrarea asta numai fugitive, a treia n'o cetesc de loc. ci o dau de-a dreptul la cules și astfel apoi progresează — regresarea noastră literară.

Trebuie să cerem dela scriitorii noștri ceva mai mult! Să nu ne îndestulim, că versurile lor sunt bine scrise ca formă, dar să fie bine scrise și ca idei, la din contră — în coș cu ele!

Ei da, și azi amenință foile noastre mereu cu coșul de hârtie, dar' s'ermanul de el în cele mai multe cazuri numai cu *plăcurile* scrisorilor face cunoștință, scrisorile însele trec în mâinile culegătorilor.

Foile noastre să fie mai scrupuloase la publicarea încercărilor, să nu publice decât ceea-ce e bun și să nu le pese că unul sau altul dintre abonați se va supăra, că nu s'a publicat încercarea fiului său... Lăsați-i numai să se supere. Nu le poți face tuturora pe voie... Dacă nu le publicați încercarea se supără poate unul sau doi, dacă le-o publicați — poate toți ceilalți abonați...

Înainte de-a încheia vreau să mai fac o singură observare — în favorul foilor noastre. Știu că au să lupte cu multe neajunsuri, că numai cu greu se pot susține și că prin urmare nu au de unde plăti scriitorii mai cunoscuți, ci sunt avizați la colaboratori binevoitori și marimonioși...

Înaintând pe calea asta, totdeauna vor suferi de neajunsuri, căci nu-și pot ridica nivelul literar și nu-și pot câștiga noi aderenți...

Trebuie să se facă o apropiere între cetitori și foi și pasul apropierii trebuie să-l facă — foile.

Mefisto.

C R O N I C A .

Viitorul. Sub acest titlu a apărut în editura ziarului „Drapelul“ din Lugoj un prea interesant studiu de politică din pana d-lui *Dr. Traian Vuia*, unul dintre distinsii și harnicii noștri tineri, cari în oarele libere se ocupă cu serioase studii de sociologie și politică. Dl. Vuia în aceste materii e un bun cunoscător al literaturilor străine. Vederile sale espuse în broșura de care ne ocupăm, sunt mai mult o schițare a dezvoltării societății în viitor. Înșiră factorii, cari caracterizează prezentul și determină viitorul, cum sunt: omnipotența crescândă a statului, militarismul cronic, creșterea enormă a dărilor, creșterea peste măsură a birocrației și căderea libertății industriale. Se ocupă

în special cu acești factori și schițând evoluția socială, prin care trece societatea, concludă că societatea se desvoaltă spre regimul despotismului. „În despotismul viitor nu va mai fi deosebire între om și om în acel sens, că toți vor fi selavii statului, nimica nu va mai altera oamenii, nu patria, naționalitatea, religia și multe alte idei, ci vor suride la cetirea istoriei, cum s'au putut oamenii în trecut însufleți de atâtea idei vane și a vërșă pentru acestea atâtea sânge, precum privesc azi bătrânii maturi tinerimea, care se însuflețește pentru toate ideile trecătoare, pentru cari bătrânii nu mai au nici o susceptibilitate,“ zice autorul. — Recomandăm în atențiunea publicului nostru această interesantă broșură.

Himen. Dl. *Victor Chirila*, sublocotinent c. și r. în regim. de inf. Nr. 63 din Bistrița; s'a logodit cu d-șoara *Letiția Cadariu* din Ciugudiu.

Convocare. Domnii membri ai „Reuniunii meseriașilor români din Bistrița se convoacă la adunarea generală ordinară care se va ținea în 23 Februar a. c. în localul reuniunii.

Seara de anul nou în Bistrița. Spre întregirea notiței din nr. trecut, dată despre concertul aranjat de tinerimea română din Bistrița, publicam ulterior și programa, care a fost următoarea: 1. a) Am plâns întreaga noapte. b) Șoapte de amor: Solo de voce de Dș. E. Monasterian, acomp. de pian. Dl. L. Domide, 2. Legendă, solo de violină de D-șoara Valeria Poruțiu, acomp. de pian Dș. Veturia Petran: 3. Scena pastorală, potpuriu național cânt. la pian de D-șoara Emilia Cutean; 4. Frunză verde margarit, solo de voce de Dl. Leonida Domide, accomp. de pian D-șoara Veturia Petran 5. Prima rochie lungă. Monolog predat de D-șoara Elena Domide. 6. Mazas: Duet de violină de Domnii, Leonida Domide și Aurel Iuga. 7. a) Amor, amor încântător b) E greu să uiți, solo de voce de D-șoara Veturia Petran accomp. de pian de D-l Leonida Domide.

Vieața socială. În 12 Febr. n. s'a ținut în Blaj *Balul filantropic* în sala „hotelului Univers,” venitul e destinat „pentru fondul studenților morboși.” — În 15 Febr. n. va fi *petrecerea cu dans* aranjată de corpul profesoral dela gimnasiul din Năsăud în favorul fondului școlarilor morboși. — Tot în 15 Febr. va fi în Abrud *petrecerea Reuniunii femeilor din Abrud.* — în 27 Febr. n. *aranjază tinerimea română din Oradea-mare concert* împreună cu teatru.

Necrolog. *Niculae Cristea*, asesor consistorial, fost profesor seminarial, fost membru al comitetului național, osândit în procesul Memorandului, a trecut din viața în 9 Febr. n. în Sibiu în al 68-lea an al etății. — Condolențele noastre intristatei familii.

Educația micilor principii români. Academia Română din București a primit, spre păstrare, două manuscrise prețioase, sunt urările în versuri ale micilor principii români Carol și Elisabeta, rostite în palatul regal din București, cu ocaziunea aniversării ultimei a nașterii Reginei Elisabeta a României. În ziua de 16 Decembrie 1901, la amiazi. Regira incunjurată de principele moștenitor, de principesa Maria și de micii principii Carol și Elisabeta, a primit consiliul de miniștri, care prin rostul d-lui D. A. Sturdza a adus urările poporului român. După-ce consilierii tronului au depus felicitările lor, eșiră la rând tinerele odrasle ale familiei regale, principele Carol și principesa Elisabeta (de 8 și de 7 ani.) Principesa Elisabeta ținând în mână o foaie de dinsa scrisă și în fruntea căreia se vedea capul ei eșind dintr'o floare, rosti urarea pentru iubita matusă cu dulceața cântecului unei păserele de abia luându-și sborul. Când glasul gingaș al principesei înceta, principele Carol înainta cu decisiune, ca și cum ar avea conștiința de pozițiunea lui de frate mai mare și de numele ce poartă. Și el ținea în mână o foaie scrisă de dinsel în capul căreia se vedea el însuși călare pe calul nădravan, și el însuși recită cu voce clară și tare versurile sale de urare. Amândoi copii se aruncară îndată în brațele Reginei, care îi sărută cu duioșie, iar miniștri se uitau cu adâncă emoțiune la această vedere măreață a trei generațiuni reunite ale familiei regale a României.

DESLEGĂRI DE GÂCITURI.

Deslegarea gâciturii de șach apărută în Nr. 1. e următoarea:

S'a dus a mea iubită
S'a dus și m'a lăsat
Cu inima zdrobită,
Cu un amor nemărginat.

S'a dus și nu știu oare,
Unde s'o găsească;
Să-i spui că ce mă doare
Să-i spui ce pățimesc.

Te-ai dus și ori ce-ași face
Cu totul e înzădar;
Durerea nu îmi dă pace,
Să beu acest pahar.

Te-ai dus spre bogăție
Și uiți, că m'ai iubit,
Dar' eu la sărăcie,
Nu te-am desprețuit.

De când l'am zis la revedere
Și nu te-am mai revăzut
Lacrămile îmi curg de jale
Și suspin ne mai vezut.

Decât o viață tristă
Și un traiu nesuferit,
Mai bine un glonț de pușcă
Și o moarte la moment.

Au deslegat-o bine Doamnele și Domnișoarele: Emilia și Maria Cutean, Lucreția Mathe, Lucreția Furdul, Elena I. Morariu, Sabina Deleu, Victoria Graur, Maria Peri, Adolfină Borza, Silvia Cristea, Lucreția Bulzan Maria Vermeșianu, Maria S. D. Cupșa.

Domnii: Silviu Coruțiu, Simeon Cămpian, Alexandru Borza, Valentin Dragan.

Premiul un exemplar „Castelul din Carpați” roman din viața poporului românesc din Ardeal l-a câștigat Maria Peri.

Gâcitură.

de: „Sili.”

Opt litere dau un nume.
Primele patru anume
Numele nruu pom ne dau.
Celelalte trei ce vin
Nume de bărbat ne spun
Care-n Testamentul vechiu
Judecător evreesc a fost.
Cealaltă, ce-a rămas e
Cea dintâi în alfabet

